

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ.

Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Παρδώρας.

Ἐν Πτολεμαίδι, 25 Ἰουλίου 1863.

Τὰ κοινὰ κρινῶ;
τὰ κρινὰ κοινῶς.

Κατὰ περίεργον σύμπτωσιν, ὅτε περιήλθεν εἰς χεῖράς μου τὸ ὑπ' ἀριθ. 318 φυλλάδιον τῆς Παρδώρας, τὸ περιέχον ὀλίγα τινὰ περὶ Κάλπης, εἶχον ἀνά χεῖρας τετραδίον τι τῆς μακαρίτιδος συζύγου μου Αἰμυλίας, (ἧς ἄρθρα ἐδημοσιεύσατε ἄλλοτε), ὑπερ ἢ ἰδίᾳ ἐπέγραψεν Ἄτακτος Ἑλλη. περὶ συγγενείας ἀνατολικῶν καὶ δυτικῶν γλωσσῶν, καὶ παρετήρουν τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως *Gibraltar*, ἣν εὗρον σύμφωνον μὲ τὴν ἡμετέραν γνώμην.

Τῆς συγγενείας δὲ ταύτης δρακτόμενος ἐνθαρρύνομαι νὰ πέμψω ὑμῖν ἀποσπάσματα τινὰ ἐκ τοῦ ρηθέντος τετραδίου, ὅπως γίνῃ καταφανέστερος ὁ ἀνδρικός νοῦς τῆς προώρου ἀρπαγείης ὑπὸ τοῦ Χάρωνος πεπαιδευμένης ἐξείνης νέας. Δέχθητε κ.τ.λ.

E. Θ. ΜΑΡΟΥΤΖΗΣ.

Gebel ἢ *Ghibel* ἄραβιστὶ τὸ ὄρος· ἐκ τούτου *Gibraltar* ἢ *Gibraltar*. = *Ghibel-el-Tarik* ἢ ὄρος τοῦ Ταρκ, ἀρχηγοῦ τῶν Ἀράβων κατὰ τὸ 713, ὅτε οὗτοι εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Μέχρι τοῦδε πολλὰ ὀνόματα θέσεων καὶ τιτλοφόρων σώζονται εἰς τὴν Ἰσπανίαν, δεικνύοντα τὰ ἴχνη τῆς μακρᾶς διαμονῆς τῶν Ἀράβων.

Ἡ μεταξὺ τῆς Ἰσπανικῆς καὶ Ἀραβικῆς γλώσσης συγγένεια εἶναι εἰς πολλὰ καὶ διάφορα ἀξιοπαρετήρητος. Μέγα μέρος τῆς μεγαλοπρεπείας, εὐκαμψίας, πλουσιότητος καὶ γλυκύτητος τῆς Ἀραβικῆς διωχετεύθη εἰς τὴν Ἰσπανικὴν, καὶ ἀποκατέστησεν αὐτὴν μεγαλοπρεπεστάτην μεταξὺ τῶν δυτικῶν γλωσσῶν.

Ἐνταῦθα σημειωθήτω καὶ ἡ μεταξὺ τῶν ἀναλογίᾳ ὡς πρὸς τὴν προφορὰν καὶ τὰ σημεῖα. Εἰς τὴν Ἰσπανικὴν λ. χ. ὑπάρχει ἴδιον ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων δυτικῶν γλωσσῶν τὸ Ñ ἢ N. *contide* ὡς εἰς τὴν λέξιν *Mañana*· ἀλλ' ἡ περισπωμένη αὕτη δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἡ *Medda* ἢ *Wesla* (—) τῶν Ἀραβῶν, οἵτινες ποιοῦσιν ἀνάλογον χρῆσιν τοῦ αὐτοῦ σημείου.

Γάδαιρα. Ὁ Εὐστάθιος εἰς τὰς σημειώσεις του, Διονυσίου οἰκουμένης περιήγησις, V. 65 σελ. 456, ὑποθέτει παραγομένην τὴν λέξιν ἐκ τοῦ Γῆς δαῖρα· ἀλλὰ δὲν εἶναι πολὺ πιθανωτέρα ἢ παραγωγή ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ *Γάδαρ* ἢ τοῦ Ἑβραϊκοῦ *Γδαρ* = περίφραγμα;

Chiffre. Ἀριθμὸς γαλλιστὶ καὶ συνθηματικὸν γράμματι. Ἀραβιστὶ *Séfer* σημαίνει δὲ ἡ λέ-

ξις καθ' ἐαυτὴν κενόν. Τὸ ῥῆμα *chiffrer*. Ὁμοίως καὶ παρὰ τοῖς Ἀραβσι—γράφω συμβολικῶς. Ἐκτὸς τοῦ *Freitag* καὶ ἄλλων λεξικογράφων ἀπάντησα τὴν ἐξήγησιν ταύτην καὶ εἰς τὸ *Edinburg Review* τόμ. XVIII ὡς ἀκολουθεῖ *Cipher* = empty or void, this term came afterwards to express in general any secret mark. While the verb *cipher* means to compute with figures, the phrase to write in cipher still signifies the concealing a communication render private and concerted symbols.

Ray ἄραβιστὶ = ποιμὴν καὶ ποιμαίνω. Φυλάττει δὲ τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ Ἑβραϊκοῦ *Ray*, ὅπερ ἐπίσης ῥῆμα καὶ ὄνομα σημαίνει ποιμὴν καὶ ποιμαίνω. Εἰς τὴν Γραφὴν ἀπαντᾶται συχνὰ ἀντὶ τοῦ βασιλεῦς καὶ ποιμὴν. Ψαλμ. Δαβ. 78. — Ὁ Κύριος ὁμιλῶν περὶ τοῦ Κύρου λέγει· « οὗτός ἐστιν ὁ ἐμὸς ποιμὴν. »

Παρὰ τοῖς Ἀραβσι ποιηταῖς καὶ ἰδίως τῷ Φάρδη ἀπαντᾶται συχνότατα τὸ *Ray* = ποιμὴν ἀντὶ τοῦ βασιλεῦς. Ἡ αὐτὴ δὲ ἀναλογία καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι ποιηταῖς. Ἄρα τὰ *Rex, Re, Roi, Royal* εἰς τὰς δυτικὰς γλώσσας φαίνονται ἔχοντα τὴν ῥίζαν ἐκ τοῦ εἰρημένου *Ray* Ἑβραϊκοῦ ἢ Ἀραβικοῦ.

Adonai Ἑβραϊστὶ = Κύριος. Ἐκ τούτου τὸ *Odin* ἢ *Woden* τῆς γοθικῆς θεότητος.

Ἄμιρ ἢ *Ἐμίρ* ἄραβιστὶ = Κύριος ἐκ τοῦ ῥήματος *ἄμερ* = προστάζω. — Ὁ Σέλδων παράγει αὐτὸ ἐκ τοῦ *Καλδαϊκοῦ* Ἄμρ = διοικῶ, προσθέσει δὲ τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως *ἄλς* = θάλασσα, κατασκευάζει τὴν λέξιν *Amiral* = θαλάσσης διοικητής. = Ναύαρχος.

Vezir. Τὴν Ἀραβικὴν ταύτην λέξιν εἶδον εἰς Ἰταλικὸν τι περιοδικόν, ὡς παραγομένην ἐκ τοῦ *vice-re*. Τοῦ Γενσενίου ἢ παραγωγή μὲ πείθει περισσότερον ἰδοῦ αὕτη. *Vezir* ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ ῥήματος *Ouazer* = φέρω, ἐπιφορτίζομαι. Παράβαλε μὲ τὴν λέξιν *Bajulus*, ἣν μεταχειρίζονται οἱ τοῦ μεσαιῶνος συγγραφεῖς, ἀντὶ τοῦ βασιλικῆς ἐπιτετραμμένος.

Εὐρίσκω δὲ μεγάλην ὁμοιότητα μὲ τὸ σημερινόν *Chargé d'affaires*. Ἑβραϊστὶ ἢ αὐτὴ λέξις *Ouezir* σημαίνει ἐπιφορτισμένον μὲ ἀμαρτίας. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔχει ἀνάλογον ἔκφρασιν εἰς τὴν Β' πρὸς Τιμόθεον· *Σισωρευμένα ἀμαρτίας*.

Naï εἰς ἀρχαίαν Ἀραβικὴν ῥίζαν = κατοικῶ. Ἐκ τούτου τὸ Ἑλληνικὸν *Ναῖω* = κατοικῶ καὶ ναὸς = οἶκος Θεοῦ.